

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Innehåll

Plan mot diskriminering och kränkande behandling	1
Grunduppgifter	1
Förankring av planen	2
Utvärdering	2
Främjande insatser	3
1. FRÄMJA TRYGGHET OCH ETT GOTT PSYKOSOCIALT KLIMAT I SKOLAN	3
2. FRÄMJA LIKABEHANDLING UTIFRÅN DISKRIMINERINGSGRUNDERNA	4
3. FRÄMJA LIKABEHANDLING OAVSETT ETNISK TILLHÖRIGHET – FOKUSOMRÅDE 2017	5
Kartläggning	7
Förebyggande åtgärder	7
Mål: Minska antalet otrygga platser på skolan	7
Mål: Öka elevernas upplevelse av närvarade och tillgängliga vuxna på rasten	8
Mål: Tydliggöra regler och förhållningssätt för lekar och aktiviteter	8
Mål: Barn och elever får redskap för att reda ut/ta hjälp i konflikter	9
Rutiner för akuta situationer	9

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, grundskolan 1–5, fritidshem

Ansvariga för planen

Rektor är ansvarig för att planen utvärderas och att en ny plan upprättas. Till stöd i arbetet finns "Likabehandlingsteamet". Årets plan ska utvärderas senast 2018-10-31.

Planen gäller från 2018-04-25

Planen gäller till 2018-10-31

Elevernas delaktighet

Planen går igenom med eleverna under de första skolveckorna. I klasserna hålls återkommande diskussioner kring planen och dess innehåll. Det innefattar även samtal om trakasserier, diskriminering och kränkande behandling. Eleverna deltar i kartläggning och analys samt i utvärdering av planen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

På höstens första föräldramöte presenteras Fagervallens plan mot diskriminering och kränkande behandling. Föräldrarna informeras vid detta tillfälle i kartlägningsarbetet. Föräldrarna ges även möjlighet att delta i utvärdering av planen under vårterminen.

Personalens delaktighet

Personal arbetar kontinuerligt med planen och med värdegrundsfrågor på APT/utvecklingsdagar under läsåret. Arbetet sker genom diskussioner där frågeställningar och förslag ventileras.

Personalen utvärderar planen med hjälp av frågeställningar. Inför kommande plan ska insatserna analyseras och utvecklingsområden fastställts. Nya mål och åtgärder skrivs in i kommande plan. Den färdiga planen delges personalen i början av höstterminen.

På skolan finns ett *Likabehandlingsteam*. Teamet arbetar med att sammanställa resultat av kartläggning, ta fram underlag för utvärdering av planen, sammanställa ny plan samt som stöd och råd i såväl främjande, förebyggande och åtgärdande arbete.

Förankring av planen

Planen går igenom med pedagogerna på APT i början av läsåret. Rektor och Likabehandlingsteamet ansvarar. Planen aktualiseras återkommande under APT.

Pedagogerna presenterar planen samt "årshjulet" (kartläggning-analys-åtgärder-utvärdering) för eleverna under de första skolveckorna. Respektive pedagog ansvarar.

Planen presenteras för föräldrarna på höstens föräldramöte samt finns tillgänglig via skolans hemsida. Respektive pedagog/rektor ansvarar för att planen presenteras för föräldrarna.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Pedagogerna har i arbetslagen utvärderat och reviderat planen. Detta gjordes på en kvällsplanering.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Samtliga pedagoger och ledningen på skolan.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Efter utvärderingen har vi gjort en del förbättringar på några områden.

Årets plan ska utvärderas senast

2018-08-30

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Eleverna utvärderar planen på klassnivå utifrån de mål och åtgärder som finns i planen. Personalen utvärderar planen under APT utifrån de mål och åtgärder som finns i planen. Planen diskuteras på föräldramöte höstterminen 2018/19 utifrån färdiga frågeställningar.

Ansvarig för att årets plan utvärderas: Rektor och likabehandlingsteamet

Främjande insatser

1. FRÄMJA TRYGGHET OCH ETT GOTT PSYKOSOCIALT KLIMAT I SKOLAN

Områden som berörs av insatsen:

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning:

Alla barn och vuxna på Fagervallsskolan skall känna sig trygga, respekterade och värdefulla.

Insatser:

- Fagervallsskolan använder sig av faddergrupper i olika sammanhang.
- På personalens måndagsmöten diskuteras trygghetsfrågor på raster/skolgården som en stående första punkt.
- Personalen arbetar med fallbeskrivningar och värderingsövningar på APT – hur man förhåller sig till situationer som kan uppstå på skola och fritids – i syfte att skapa gemensamt förhållningssätt samt fördjupa kunskapen kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- ”Rastrundor” i klasserna kan göras både inför och efter rast. Inför rast kan det handla om att förbereda så att alla har någon att vara med, något att göra mm. Efter rast kan information från eleverna ge vuxna möjlighet att se mönster i vad som händer och eleverna upplever rasterna.
- På klassnivå sker återkommande diskussioner och arbete kring trygghet, trivsel och hur vi är mot varandra

Förskoleklass: Under en inskolningsperiod finns en personal från förskoleklass ute på rasterna samt vid skolans öppning på skolgården. Innan rasterna får eleverna göra ett val på en rastaktivitetstavla för att få en möjlighet att sysselsätta sig direkt när dom kommer ut.

Efter rasten har vi en rastrunda och kolla hur eleverna haft det.

Fagervallens fritidshem

Personalen arbetar med eleverna hela dagen, vilket ger en helhetssyn på elevernas välbefinnande. Under läsåret läggs fokus på att arbeta med normer och värden (utifrån läroplanen) där Trygghet är en underrubrik.

I mötet med eleverna som grupp och individ arbetar vi aktivt med att alla elever ska känna sig sedda och värdefulla i mötet med varandra. Vi arbetar med gruppstärkande övningar där textdrama är ett verktyg.

Vi tydliggör ramar regler och rutiner i verksamheten återkommande.

Åk 1-3: Vi har rastrundor före och efter rast för att alla ska ha någon att vara med samt ha bra och roliga raster. Åk 1 ser på filmer om vänskap och diskuterar dessa. Har drama och värderingsövningar regelbundet.

Åk 4-5: Fyrorna jobbar med att regelbundet erbjuda organiserade rastaktiviteter. Aktiviteter och diskussioner där vi jobbar med språkbruket - bra språk mot/med varandra. Sker under hela läsåret med tidsbegränsade satsningar.

Vid behov genomför en "drive" under ett antal veckor då vi gör hemskick till föräldrar om "missbruk" av språk/ord. Vi har drama och värderingsövningar återkommande under hela året.

Ansvarig: Rektor, Likabehandlingsteamet, Respektive klasslärare/pedagog

Datum när det ska vara klart: 2018-10-31

2. FRÄMJA LIKABEHANDLING UTIFRÅN DISKRIMINERINGSGRUNDERNA

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning: Öka vuxnas kunskap om diskrimineringsgrunder, hur de kan yttra sig i skolan samt möjligheter att arbeta främjande med dessa.

Öka elevernas kunskap och förståelse för allas lika värde, likabehandling och diskrimineringsgrunderna.

Insatser:

- Kompetenshöjande aktivitet för skolans och fritidshemmets personal genom utbildning och diskussioner på APT.
- Genom kompetensutveckling och återkommande diskussioner arbetar personal på skola och fritidshem för ett normkritiskt förhållningssätt så väl under lektioner som lektionsfri tid.
- FN's barnkonvention belyses på olika sätt i undervisningen.
- I klasserna, utifrån elevernas ålder och mognad, diskutera värdegrundsfrågor, likabehandling och diskrimineringsgrunder.

Förskoleklass: Utifrån barnkonventionen ta ut delar och arbeta tematiskt med under året, diskutera värdegrundsfrågor utifrån gruppens behov.

Fagervallens fritidshem

Under läsåret lägger vi stor vikt vid begreppet hänsyn. I olika situationer tänker vi på att göra eleverna uppmärksamma på att ta hänsyn till våra olikheter vad gäller behov, känslor, åsikter, sitt yttre, förmågor etc.

Vi gör medvetna val vid gruppindelning utifrån tankar om blandning av kön, ålder, etnicitet osv, så att gruppen får en blandning som inte per automatik skulle ske om eleverna själva fick välja. Vi ger eleverna verktyg till att se och uppmärksamma och varandra och varandras egenskaper.

Åk 1-3: Vi belyser och arbetar djupare med vissa delar ut barnkonventionen.

Fsk och Åk 1: Alla har rätt till ett namn. Vad vill du bli kallad? Alla andra tilltal dumpas.

Åk 2: Varje barn har rätt till yttrandefrihet, att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter. Vad är yttrandefrihet? Får man säga elaka saker till någon annan för att man har rätt till yttrandefrihet.

Åk 3: Alla barn har rätt att tro på vilken gud de vill, eller ingen alls. Olika trosuppfattningar/religioner representerade i klassen.

Åk 4-5: Arbetar i perioder med massage i klassen. Arbete med barnkonventionen. Varför vissa grupper är underrepresenterade i litteratur/film.

Basgrupp: Medvetandegör ständigt likheter/olikheter och allas lika värde, genomsyrar hela skoldagen.

Ansvarig: Rektor, Likabehandlingsteamet, Respektive klasslärare/pedagog

Datum när det ska vara klart: 2018-10-31

3. FRÄMJA LIKABEHANDLING OAVSETT ETNISK TILLHÖRIGHET – FOKUSOMRÅDE 2017

Områden som berörs av insatsen: Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning: Alla elever på Fagervallsskolan ska ges samma möjligheter och förutsättningar oberoende av etnisk tillhörighet. Fagervallsskolan ska ha en god ”Mottagandemiljö”

Insatser:

- Personalen har återkommande diskussioner kring den aktuella diskrimineringsgrunden, hur den kan visa sig i skolan samt hur man aktivt kan arbeta främjande kring den.
- Genom kompetensutveckling och återkommande diskussioner arbetar personal på skola och fritidshem för ett normkritiskt förhållningssätt så väl under lektioner som lektionsfri tid
- Fagervallsskolans faddergrupper används vid olika aktiviteter.
- Skolan jobbar aktivt med mottagande av nya elever för att det ska så bra som möjligt. Ett arbete som ständigt utvecklas.

Fagervallens fritidshem

Vi visar intresse för de olika nationaliteterna och uppmuntrar elevernas olikheter inför varandra i den dagliga verksamheten. I perioder lyfter och arbetar vi mer tematiskt kring våra olika kulturer och bakgrunder. Som tex att ta fram landets flagga, lära oss att säga något på varandras modersmål och se på våra olika matkulturer.

När vi får nyanlända elever så får den eleven en eller flera ”välkommenkompisar” som hjälper dem i deras första tid på fritids. Var hänger man kläderna, hur fungerar det på mellis osv. Vi tilldelar varje ny elev 2-3 ”välkommenkompis”, detta för att underlätta för den nya eleven.

Förskoleklass

När vi får nya elever i klassen får den eleven en eller flera ”välkommenkompisar” som hjälper dom i deras första tid i klassen.

Åk 1-3:

Vi använder multikulturell almanacka och synliggör högtider i de kulturer som finns representerade i klassen. <http://mangkulturellaalmanackan.wordpress.com>

Åk 4-5: Samarbete mellan klasser.

Basgrupp: Vår anslagstavla uppdateras regelbundet med olika elevarbeten på elevernas språk.

Ansvarig: Rektor, Likabehandlingsteamet, Respektive klasslärare/pedagog

Datum när det ska vara klart: 2017-10-30

Kartläggning

Kartläggningsmetoder (se bilaga 1):

- Trygghetsvandring/Trygghetskarta.
- Skolan ska starta kartläggning med föräldrar på ett föräldramöte utifrån färdiga frågeställningar.
- Personalen arbetar med ”Husmodellen” under APT i början av höstterminen. I början av vårterminen följs detta upp för att kunna se om insatser ger förväntade resultat.

Områden som berörs i kartläggningen: Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen: Trygghetsvandring/Trygghetskarta samt kartläggning via klassamtal

Hur föräldrarna har informerats om kartläggningen: Genom dialog och diskussion på ett föräldramöte. Ska vi ha eller räcker föräldrarådet?

Hur personalen har involverats i kartläggningen: Arbete med ”Husmodellen” på APT samt genom arbete med trygghetsvandring och analys i klasserna.

Resultat och analys:

Resultaten av trygghetsvandringen och klassamtal analyseras dels på klassnivå där även förslag till åtgärder tas fram. Resultat på skolnivå sammanställs av likabehandlingsteamet och rektor. Åtgärder utifrån detta diskuteras på APT och skrivs därefter in i planen.

Förebyggande åtgärder

Utifrån skolans kartläggningar finns följande mål att arbeta med:

Mål: Minska antalet otrygga platser på skolan

Enligt kartläggning finns det elever som upplever följande platser som otrygga: *Båten, Fotbollsplanen, ”Bakom FBK”, toaletterna, rampen, kompisgungan, matsalen, idrotten, kullarna, King out, korridorer*

Åtgärd:

- Rastvärdar behöver särskilt uppmärksamma de områden som i kartläggningen ses som otrygga.

Ansvarig: Samtliga rastvärdar

När: Varje rast.

Åtgärd:

- Skolan ser över organisationen för rastvärdar så att det skapas ett tydligt schema med rutiner för vad uppdraget innebär. From ht 17 är antalet pedagoger ute på fm rasterna 3st.

Ansvarig: Rektor, pedagoger.

När: Klart vårterminen 2018

Åtgärd:

- Alla pedagoger som arbetar på skolan pratar om skolans gemensamma regler som finns, med jämna mellanrum i klasserna och på fritidshemmen för att påminna eleverna.

Ansvarig: Pedagoger.

När: Klart vårterminen 2018

Åtgärd:

- Skolan ser till att toaletter (lås mm) fungerar på ett tillfredsställande sätt

Ansvarig: Rektor

När: Klart vårterminen 2017

Mål: Öka elevernas upplevelse av närvarade och tillgängliga vuxna på rasten

Åtgärd:

- Skolan ser över organisationen för rastvärdar så att det skapas ett tydligt schema med rutiner för vad uppdraget innebär.

Ansvarig: Rektor, pedagoger.

När: Klart vårterminen 2018

- Rastvärden cirkulerar och finns tillgänglig för eleverna på rasten

Ansvarig: Samtliga rastvärdar

När: Varje rast

Mål: Tydliggöra regler och förhållningssätt för lekar och aktiviteter

Enligt kartläggning finns osäkerhet kring regler och hur det förväntas vara i samband med olika aktiviteter och lekar t.ex fotboll, gungor,

Åtgärd:

- Tillsammans med elever tas regler och förhållningssätt fram kring lekar och aktiviteter på skolgården (via klassråd och elevråd)

Ansvarig: Pedagoger, rektor.

När: Kontinuerligt,

Åtgärd:

- I varje klass/grupp går regler för lekar och aktiviteter igenom på ett tydligt och strukturerat sätt. Bilder, foton, texter används som stöd för att påminna om reglerna i vardagen.

Ansvarig: Pedagoger i klassen och på fritids

När: Kontinuerligt.

Mål: Barn och elever får redskap för att reda ut/ta hjälp i konflikter***Åtgärd:**

- I varje klass/grupp undervisar man konflikthantering och vad man som elev kan göra om man blir utsatt för kränkning eller trakasserier, eller om man ser någon annan bli utsatt. Se ”Samtal för att reda ut konflikt” (bilaga 2)

Ansvarig: Pedagoger i klassen och på fritids

När: Återkommande under läsåret

Rutiner för akuta situationer

Policy: Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på Fagervallsskolan.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling:

- Varje klasslärare/pedagog har regelbunden dialog med sina elever och föräldrar för att få kunna kännedom om ev. kränkningar eller trakasserier.
- All personal är vaksam på tecken och signaler som kan tyda på att en elev är utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.
- Personalen har god uppsikt över eleverna och har koll på vad som händer i gruppen såväl under lektioner som under lektionsfri tid (raster och fritids).
- Ett rastvärdssystem finns.
- Enskilda incidenter dokumenteras i blanketten ”Incident/händelserapport”

Elever och föräldrar kontaktas: Om en elev känner sig trakasserad eller kränkt ska eleven och vårdnadshavare i första hand vända sig till ansvarig pedagog eller annan personal på skolan som den känner förtroende för. Som ett nästa steg kan rektor kontaktas.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Om någon *upptäcker*, eller på annat sätt *misstänker* att någon blir utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling:

- Avstyr det som pågår.
- Informera de inblandade elevernas klasslärare/ansvarig pedagog om händelsen, samt vilka ev. åtgärder du tagit. Dokumentera i blanketten ”**Händelserapport**” (se bilaga 3)
- Klasslärare/ansvarig pedagog tar över ansvaret för ev. fortsatt utredning.
- Om det finns behov av ytterligare utredning lämnar klasslärare/ansvarig pedagog blanketten ”Händelserapport till rektor och utredning inleds.
- Rektor meddelar huvudmannen
- Klasslärare/ansvarig pedagog meddelar den utsatte elevens vårdnadshavare vad som framkommit samt att utredning inleds.
- Utredningen dokumenteras i ”**Blankett för utredning, åtgärder och uppföljning**” (se bilaga 4)

Klasslärare/ansvarig pedagog ansvarar för att utredning genomförs och dokumenteras

Utredningen:

Syftet med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om situationen, så att man kan bedöma vilka åtgärder som måste vidtas för att få trakasserier eller kränkande behandling att upphöra. Det är viktigt att de enskildas upplevelser av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. Utredningens omfattning och metod måste anpassas till varje enskilt fall. – Ur: Skolverkets allmänna råd Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Utredningen ska besvara frågorna:

- *Vem/vilka har blivit utsatta?*
- *Vem/vilka har utfört kränkning/trakasserier?*
- *Vad har hänt?*
- *Omfattning (hur ofta/hur länge?)*
- *När?*
- *Var?*

Utredningen omfattar:

- Samtal med den utsatte
- Samtal med den/de som utsätter
- Berörda elevernas föräldrar

Uppgifter kan även behöva inhämtas genom:

- Observationer
- Tidigare dokumentation
- Andra ”ögonvittnen”

Åtgärder:

De åtgärder som vidtas på såväl kort som lång sikt måste leda till att trakasserier eller kränkningarna upphör. För att de ska vara effektiva måste de bygga på en analys av resultatet av utredningen på *individ-, grupp- och organisationsnivå*. De bör omfatta åtgärder för:

- Den/de som utsätter
- Utsatt elev

Det bör även beaktats om lämpliga åtgärder för:

- Grupp
- Organisation

Dokumentation:

Utredning och åtgärder ska dokumenteras av klasslärare/ansvarig pedagog på särskild avsedd blankett

Rutiner för uppföljning:

När åtgärder beslutas bestäms även datum för uppföljning. Uppföljning sker genom samtal med den utsatte och kontakt med dennes vårdnadshavare samt samtal med den/de som utsatt.

Dokumentation:

Uppföljningen och dess resultat ska dokumenteras av klasslärare/ansvarig på särskild avsedd blankett. Har ingen förbättring skett behöver nya åtgärder vidtas, prövas och följas upp.

Stödfunktioner:

Till stöd för arbetet kring utredning, åtgärder och dokumentation finns arbetslaget. För ärenden där åtgärder inte får avsedd effekt kan även skolans Elevhälsoteam konsulteras. Detta görs genom kontakt via specialpedagog.

Ansvarsförhållande:

Klasslärare/ansvarig pedagog är ansvarig för att rutinerna följs: utredning, åtgärder, uppföljning och dokumentation.

Rektor är ytterst ansvarig och ser till att händelser anmäls till huvudmannen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal:

Om misstanke finns att personal utsätter elever för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

- Personal som misstänker eller få kännedom om att elev kränks eller utsätts för diskriminering anmäler detta till rektor som tar ansvar för utredningen och åtgärder.

Utredningen:

Syftet med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om situationen, så att man kan bedöma vilka åtgärder som måste vidtas för att få trakasserier eller kränkande behandling att upphöra. Det är viktigt att de enskildas upplevelser av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. Utredningens omfattning och metod måste anpassas till varje enskilt fall. – Ur: Skolverkets allmänna råd Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Utredningen ska besvara frågorna:

- *Vem/vilka har blivit utsatta?*
- *Vem/vilka har utfört kränkning/trakasserier?*
- *Omfattning (hur ofta/hur länge?)*
- *Vad har hänt?*
- *När?*
- *Var?*

Utredningen omfattar:

- Samtal med den utsatte
- Samtal med den/de som utsätter
- Berörda elevers föräldrar

Uppgifter kan även behöva inhämtas genom:

- Observationer
- Tidigare dokumentation
- Andra "ögonvittnen"

Dokumentation:

Utredningen ska dokumenteras av rektor.

Åtgärder:

De åtgärder som vidtas på såväl kort som lång sikt måste leda till att trakasserierna eller kränkningarna upphör. För att de ska vara effektiva måste de bygga på en analys av resultatet av utredningen på *individ-, grupp- och organisationsnivå*. De bör omfatta åtgärder för:

- Den/de som utsätter
- Utsatt elev

Det bör även beaktats om lämpliga åtgärder för:

- Grupp
- Organisation

Dokumentation:

Åtgärderna ska dokumenteras av rektor.

Rutiner för uppföljning:

När åtgärder beslutas bestäms även datum för uppföljning. Uppföljning sker genom samtal med den utsatte och kontakt med dennes vårdnadshavare samt samtal med den/de som utsatt.

Dokumentation:

Uppföljningen och dess resultat ska dokumenteras av rektor.

Har ingen förbättring skett behöver nya åtgärder vidtas, prövas och följas upp.

Stödfunktioner:

Till stöd för arbetet kring utredning, åtgärder och dokumentation finns skolans Elevhälsoteam. Rektor kan även ta hjälp av kommunens HR-avdelning för att känna sig trygg och säkerställa rutinerna i arbetet.

Ansvarsförhållande:

Rektor är ansvarig för att rutinerna följs: utredning, åtgärder, uppföljning och dokumentation.

Elevhälsoteamet finns med som rådgivande och stödjande i alla faser, utifrån rektors önskemål.

Rektor är ytterst ansvarig och ser till att händelser anmäls till huvudmannen